

Eiropas Savienība aizsardzības un kosmosa jomā

FLASH EUROBAROMETER 574

ZIŅOJUMS 2026. gada janvāris

Aptauja, ko pēc Eiropas Komisijas Aizsardzības rūpniecības un kosmosa ģenerāldirektorāta (DEFIS ĢD) pieprasījuma veica Demoscopy

Aptauja, ko koordinē Eiropas Komisijas Komunikācijas ģenerāldirektorāts (COMM ĢD Sabiedriskās domas un pilsoņu iesaistes nodaļa)

Šis dokuments neatspoguļo Eiropas Komisijas viedokli. Tajā ietvertās interpretācijas un viedokļi ir tikai autoru interpretācijas un viedokļi.

Projekta nosaukums

Eiropas Savienība
aizsardzības un kosmosa jomā: Eiropas iedzīvotāju uztvere
un cerības

Ziņojums

LV

Kataloga numurs

HV-OI-26-003-EN-N

ISBN

978-92-68—37330-9

Identifikācijas Nr.: 10.2889/8380193

© Eiropas Savienība, 2026. gads

<https://europa.eu/eurobarometer>

Dokumentu sagatavoja Pierre Dieumegard for [Europe-Democracy-Esperanto](https://europe-democracy-esperanto.org/)

Šā "pagaidu" dokumenta mērķis ir ļaut lielākam skaitam cilvēku Eiropas Savienībā iepazīties ar dokumentiem, ko sagatavojusi Eiropas Savienība (un ko finansē no viņu nodokļiem).

Ja tulkojumu nav, iedzīvotāji tiek izslēgti no debatēm.

Šis dokuments "Eurobarometer" [bija pieejams tikai angļu valodā](#) pdf datnē. Sākot ar sākotnējo failu, mēs izveidojām nepāra failu, ko sagatavoja Libre Office programmatūra, lai veiktu mašīntulkošanu citās valodās. Rezultāti tagad ir [pieejami visās oficiālajās valodās](#).

Vēlams, lai ES administrācija pārņemtu svarīgu dokumentu tulkošanu. "Svarīgi dokumenti" ir ne tikai tiesību akti un noteikumi, bet arī svarīga informācija, kas vajadzīga, lai kopīgi pieņemtu uz informāciju balstītus lēmumus.

Lai kopīgi apspriestu mūsu kopīgo nākotni un nodrošinātu uzticamus tulkojumus, starptautiskā valoda Esperanto būtu ļoti noderīga tās vienkāršības, regularitātes un precizitātes dēļ.

Sazinieties ar mums:

[Kontakto \(europokune.eu\)](https://europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Satura rādītājs

Ievads.....	4
1. Galvenie konstatējumi.....	6
2. Eiropas drošība un aizsardzība: uztvere un gaidas.....	8
2.1. Uzskati par savas valsts drošības apdraudējumu pašreizējā starptautiskajā kontekstā.....	8
2.2. Uzticēšanās līmenis ES, lai stiprinātu drošību un aizsardzību Eiropā.....	11
2.3. Uzskati par ES investīcijām aizsardzībā.....	15
3. Eiropas kosmosa politika: ietekme un prioritātes.....	18
3.1. ES kosmosa programmu paredzamā ietekme uz ekonomiku un ikdienas dzīvi.....	18
3.2. Eiropas kosmosa politika: ietekme un prioritātes.....	21
Piezīmes.....	22
4. Tehniskās specifikācijas.....	23
5. Anketa.....	25

Ievads

Eiropas Savienība darbojas sarežģītā un strauji mainīgā ģeopolitiskajā vidē. Šis Eiropas Savienības ziņojums (FLS74) praktiskais darbs tika veikts, ņemot vērā būtiskas starptautiskās norises, tostarp notiekošās sarunas par karu Ukrainā, spriedzes saasināšanos Tuvajos Austrumos un atjaunotu globālo uzmanību politiskiem notikumiem Venecuēlā un Grenlandē. Apsekojums tika veikts kontekstā, ko raksturo paaugstināta starptautiskā nenoteiktība un mainīga drošības dinamika 2026. gada sākumā.

Šajā kontekstā Eiropas Savienības ziņojums S74 pēta ES iedzīvotāju priekšstatus par drošības apdraudējumiem, uzticēšanos Savienības aizsardzības lomai, atbalstu investīcijām aizsardzībā un viedokļus par kosmosa programmām. Konstatējumi uzlabo izpratni par sabiedrisko domu jautājumos, kas ir būtiski Eiropas aizsardzības un kosmosa politikai, un sniedz pierādījumus, lai atbalstītu politikas izstrādi Aizsardzības rūpniecības un kosmosa ģenerāldirektorātā (DEFIS ĢD). Analizējot saikni starp pašreizējām ģeopolitiskajām tendencēm un iedzīvotāju gaidām, apsekojums palīdz virzīt ES turpmāko virzību aizsardzības un kosmosa jomā.

Konkrētāk, šis aptaujas mērķis ir sniegt uz pierādījumiem balstītu ieskatu par:

- ES iedzīvotāju priekšstatus par drošības apdraudējumiem pašreizējā ģeopolitiskajā kontekstā
- Uzticēšanās līmenis Eiropas Savienībai kā kolektīvās aizsardzības dalībniekam
- Publiskais atbalsts lielākiem ES ieguldījumiem aizsardzības spējās
- ES kosmosa programmu paredzamā ietekme
- Iedzīvotāju norādītās turpmākās ES kosmosa politikas prioritārās jomas

Demoskopija Eiropas Komisijas Aizsardzības rūpniecības un kosmosa ģenerāldirektorāta (DEFIS ĢD) vārdā intervēja reprezentatīvu izlasi, kurā bija pārstāvēti ES pilsoņi, kas dzīvo kādā no 27 Eiropas Savienības dalībvalstīm un ir 15 gadus veci un vecāki.

No 2026. gada 5. līdz 12. janvārim tika veiktas 27 292 intervijas, izmantojot CAWI (datorizētas tīmekļa intervijas) datu vākšanas režīmu. Rezultāti ir statistiski svērti, lai katru dalībvalsti sniegtu ieguldījumu ES27 kopējā rādītājā proporcionāli tās faktiskajam īpatsvaram no kopējā ES iedzīvotāju skaita, kas nozīmē, ka valstīm ar mazāku iedzīvotāju skaitu ir attiecīgi mazāks īpatsvars kopējos ES rezultātos. Šā ziņojuma beigās ir pieejama tehniska piezīme par apsekojuma veikšanai izmantotajām metodēm.

Eiropas Savienība aizsardzības un kosmosa jomā: Eiropas iedzīvotāju uztvere un cerības

Piezīmes

- Apsekojumu rezultātiem piemēro izlases pielaides, kas nozīmē, ka ne visas acīmredzamās atšķirības starp valstīm un sociāli demogrāfiskajām grupām var būt statistiski nozīmīgas.
- Apsekojumu dati tiek svērti atbilstoši iedzīvotāju sadalījumam katrā valstī pēc dzimuma, vecuma grupas, izglītības līmeņa un dzīvesvietas reģiona, izmantojot pēcstratifikācijas svērumu. ES-27 svērumi ir atkarīgi no katras ES dalībvalsts iedzīvotāju skaita, kas pārsniedz 15 gadus.
- Procenti var nesakrist ar 100%, jo tie ir noapaļoti līdz tuvākajam procentam. Noapaļošanas dēļ var gadīties, ka diagrammās parādītie atsevišķu atbilžu opciju procenti precīzi nesakrīt ar tekstā minētajām kopsummām. Atbilžu procentuālā daļa pārsniegs 100 %, ja jautājums ļāva respondentiem izvēlēties vairākas atbildes.
- Šajā ziņojumā valstis ir apzīmētas ar turpmāk norādīto oficiālo saīsinājumu.

BE	Beļģija	FR	Francija	NL	Nīderlande
BG	Bulgārija	HR	Horvātija	AT	Austrija
CZ	Čehija	IT	Itālija	PL	Polija
DK	Dānija	CY	Kipras Republika *	PT	Portugāle
DE	Vācija	Lv	Latvija	RO	Rumānija
EE	Igaunija	LT	Lietuva	SI	Slovēnija
IE	Īrija	LU	Luksemburga	SK	Slovākija
EL	Grieķija	HU	Ungārija	FI	Somija
ES	Spānija	MT	Malta	SE	Zviedrija

* Kipra kopumā ir viena no 27 ES dalībvalstīm. Praktisku apsvērumu dēļ intervijas veic tikai tajā valsts daļā, kuru kontrolē Kipras Republikas valdība.

1. Galvenie konstatējumi

Plaši izplatīts priekšstats par drošības apdraudējumiem respondentu valstij visā Eiropā, bet ierobežota ietekme uz personīgām bažām.

- Visā Eiropā ir plaši izplatīts priekšstats par drošības apdraudējumu respondentu valstij: vairāk nekā divas trešdaļas eiropiešu (68 %) piekrīt, ka viņu valsts drošība ir apdraudēta pašreizējā starptautiskajā kontekstā, tostarp 27 % pilnībā piekrīt. Šis uzskats attiecas uz visām dalībvalstīm bez izņēmuma, un tā līmenis svārstās no 49 % Slovēnijā līdz 80 % Francijā, un tas pārsniedz demogrāfiskās atšķirības, minimāli mainoties atkarībā no dzimuma (65 % vīriešu, 70 % sieviešu) vai vecuma (66 % vecuma grupā no 55 gadiem līdz 71 % vecuma grupā no 15 līdz 24 gadiem).
- Francijā (80 %), Nīderlandē (77 %), Dānijā (77 %), Kiprā (75 %) un Vācijā (75 %) reģistrēts augstākais uztvertā drošības apdraudējuma līmenis, savukārt Slovēnijā (50 %), Horvātijā (51 %) un Čehijas Republikā (52 %) reģistrēts zemākais. Tomēr pat valstīs ar viszemāko līmeni aptuveni puse respondentu joprojām uzskata, ka viņu valsts drošība ir apdraudēta.
- Tajā pašā laikā eiropieši skaidri nošķir draudus savai valstij un draudus sev personīgi. Atbildot uz jautājumu, vai ir apdraudēta viņu personiskā drošība, 42 % respondentu tam piekrīt, bet lielākā daļa (51 %) tam nepiekrīt. Šī 26 procentpunktu atšķirība, kas apdraud viņu valsts drošību, liecina, ka eiropieši pašreizējās drošības problēmas uzskata galvenokārt par kolektīvu, ģeopolitisku, nevis tūlītēju apdraudējumu viņu ikdienas dzīvei.

Lielākā daļa eiropiešu pauž uzticēšanos drošības un aizsardzības stiprināšanai

- Lielākā daļa eiropiešu (52 %) pauž uzticēšanos ES spējai stiprināt drošību un aizsardzību, tostarp 12 %, kas tai pilnībā uzticas, un 40 %, kas tai parasti uzticas. Tomēr 43 % pauž neuzticību (27 % parasti neuzticas, 16 % neuzticas vispār).
- Uzticība ir lielāka gados jaunāku eiropiešu vidū: 61 % iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 24 gadiem uzticas ES drošības un aizsardzības ziņā salīdzinājumā ar 49 % iedzīvotāju vecumā no 55 gadiem. Dzimumu atšķirības ir ierobežotas (54 % vīriešu, 50 % sieviešu).
- Uzticēšanās dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķiras — no 76 % Luksemburgā līdz 40 % Francijā un Grieķijā. Izņemot Spāniju (64 %), mazākas vai vidējas valstis parasti pauž lielāku uzticēšanos. Visās trijās lielākajās ES dalībvalstīs uzticības līmenis ir zemāks par 50 %: Vācija (47 %), Itālija (47 %) un Francija (40 %).

- Sistemātiski nesakrīt uzskati par savu valsti un uzticēšanās ES. Francijā ir apvienots augstākais uztvertais apdraudējums (80 %) un zemākais uzticēšanās līmenis (40 %), kas ir 40 procentpunktu atšķirība. Savukārt Baltijas valstīs ir gan augsta draudu uztvere, gan augsta uzticēšanās. Šie modeļi liecina, ka uzticēšanās ES līmeņa rīcībai ir mazāk atkarīga no uztvertajiem apdraudējumiem nekā no katras dalībvalsts esošajām spējām autonomi reaģēt aizsardzības jomā.

Eiropas Savienības aizsardzības un kosmosa jomā: Eiropas iedzīvotāju uztvere un cerības

Viedokļi par ES aizsardzības investīcijām atšķiras, bet trešdaļa aicina palielināt izdevumus.

- - Atsaucoties uz pašreizējo ieguldījumu līmeni, 32 % eiropiešu apgalvo, ka ES neveic pietiekamus ieguldījumus drošībā, savukārt 14 % uzskata, ka tā veic pārāk lielus ieguldījumus. Dominējošais viedoklis ir tāds, ka pašreizējais ieguldījumu līmenis ir atbilstošs (42 %), arī ņemot vērā jaunākās ES iniciatīvas šajā jomā. Uzskati par aizsardzību un valsts izdevumiem ir līdzīgi: 34 % apgalvo, ka viņu valsts neveic pietiekamus ieguldījumus, 17 % apgalvo, ka tie ir pārāk lieli, un 39 % uzskata, ka pašreizējais līmenis ir atbilstošs.
- . Pieprasījums pēc lielākiem ES ieguldījumiem pieaug līdz ar vecumu — no 27 % vecuma grupā no 15 līdz 24 gadiem līdz 35 % vecuma grupā no 55 gadiem. Tie, kuri uzskata, ka viņu valsts drošība ir apdraudēta, biežāk apgalvo, ka ES ieguldījumi ir nepietiekami (38 %), salīdzinot ar tiem, kuri nepiekrīt šim viedoklim (21 %).
- . Valstu priekšstatu ievērojami atšķiras — no 23 % Slovēnijā un 24 % Zviedrijā, Čehijā, Luksemburgā un Austrijā apgalvo, ka ES aizsardzības un drošības programmām tērē nepietiekami, līdz 43 % Francijā, 38 % Īrijā un 37 % Lietuvā, Polijā un Somijā. Turklāt visās dalībvalstīs, izņemot Austriju, to, kuri uzskata, ka ES ieguldījumi ir nepietiekami, ir vairāk nekā to, kuri uzskata, ka tērēni ir pārmērīgi, pat valstīs, kurās pieprasījums pēc lielākiem ieguldījumiem ir viszemākais (Austrijā 24 % saka "nepietiek", 25 % — "pārāk daudz").

Ņemot vērā plaši izplatītās bažas par drošību, drošība un aizsardzība nepārprotami kļūst par Eiropas iedzīvotāju galveno prioritāti ES kosmosa politikā.

Ņemot vērā plaši izplatītos draudus savas valsts drošībai, Eiropas iedzīvotāji, atbildot uz jautājumu par ES kosmosa politiku, par prioritāti izvirza drošības un aizsardzības lietojumus: 34 % to min kā savu galveno prioritāti pirms rīcības vides un klimata pārmaiņu jomā (20 %), rūpniecības konkurētspējas un izaugsmes (13 %) un drošākas mobilitātes un transporta (10 %). Apvienojot abas respondentu sniegtās atbildes, 53 % kā prioritāti min drošību un aizsardzību. Šī hierarhija atspoguļo plašākās bažas par drošību, kas konstatētas visā apsekojumā, kurā vairāk nekā divas trešdaļas eiropiešu piekrīt, ka viņu valsts drošība ir apdraudēta pašreizējā starptautiskajā kontekstā.

Ir atzīta ES kosmosa programmu ekonomiskā ietekme, bet šķietamā ietekme uz ikdienas dzīvi joprojām ir ierobežota.

- 45 % eiropiešu uzskata, ka ES kosmosa programmām ir būtiska ietekme uz Eiropas ekonomiku (13 % uzskata, ka tās ir "ļoti svarīgas", 32 % — "diezgan svarīgas"). 32 % uzskata, ka tiem ir būtiska ietekme uz iedzīvotāju ikdienas dzīvi (9 % uzskata, ka tie ir "ļoti svarīgi", 23 % — "diezgan svarīgi"), un tas liecina par to, ka nav saiknes starp priekšstatu par ekonomisko nozīmi un taustāmiem ieguvumiem lietotājiem.
- Uzskati par ekonomisko ietekmi dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķiras, svārstoties no 63 % Kiprā līdz 26 % Zviedrijā. Gados jaunāki respondenti (55 % iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 24 gadiem), vīrieši (49 % salīdzinājumā ar 42 % sievietēm) un nodarbinātie iedzīvotāji biežāk atzīst tā ekonomisko ietekmi.

2. Eiropas drošība un aizsardzība: uztvere un gaidas

2.1. Uzskati par savas valsts drošības apdraudējumu pašreizējā starptautiskajā kontekstā.

Pašreizējā starptautiskajā kontekstā vairāk nekā divas trešdaļas eiropiešu uzskata, ka viņu valsts drošība ir apdraudēta.

Eiropiešiem ir plaši izplatīts uzskats, ka viņu valsts drošība ir apdraudēta. Vairāk nekā divas trešdaļas respondentu (68 %) piekrīt, ka viņu valsts drošība ir apdraudēta pašreizējā starptautiskajā kontekstā, tostarp vairāk nekā ceturtdaļa (27 %) tam pilnīgi piekrīt. Šis augstais bažu līmenis atspoguļo kolektīvo izpratni par ģeopolitisko spiedi, kas ietekmē Eiropas kontinentu. Tomēr eiropieši skaidri nošķir draudus savai valstij un draudus sev personīgi. Atbildot uz jautājumu, vai viņu personiskā drošība ir apdraudēta, viedokļi ir vairāk sadalīti: tikai 42 % piekrīt, bet vairākums (51 %) tam nepiekrīt. Arī bažu intensitāte ir zemāka, un tikai 12 % respondentu tam pilnībā piekrīt (mazāk nekā puse respondenta valsts drošības jomā novērotā īpatsvara, proti, 27 %). Šī 26 procentpunktu atšķirība starp šķietamajiem valsts draudiem (68 %) un šķietamajiem personīgajiem riskiem (42 %) liecina, ka drošības problēmas joprojām ir kolektīvākas nekā personiskās.

jautājums. Ņemot vērā pašreizējo starptautisko kontekstu, cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

Bāze: ES-27

{%}

(MŪSU VALSTS) drošība ir apdraudēta

Mana personīgā drošība ir apdraudēta

■ Pilnībā piekrītu
 ■ Drīzāk piekrītu
 ■ Drīzāk nepiekrītu
 ■ Pilnīgi nepiekrītu
 ■ Nezinu / Nav atbildes

Eiropas Savienība aizsardzības un kosmosa jomā: Eiropas iedzīvotāju uztvere un cerības

Gandrīz visās Eiropas Savienības valstīs lielākā daļa iedzīvotāju uzskata, ka viņu valsts drošība ir apdraudēta.

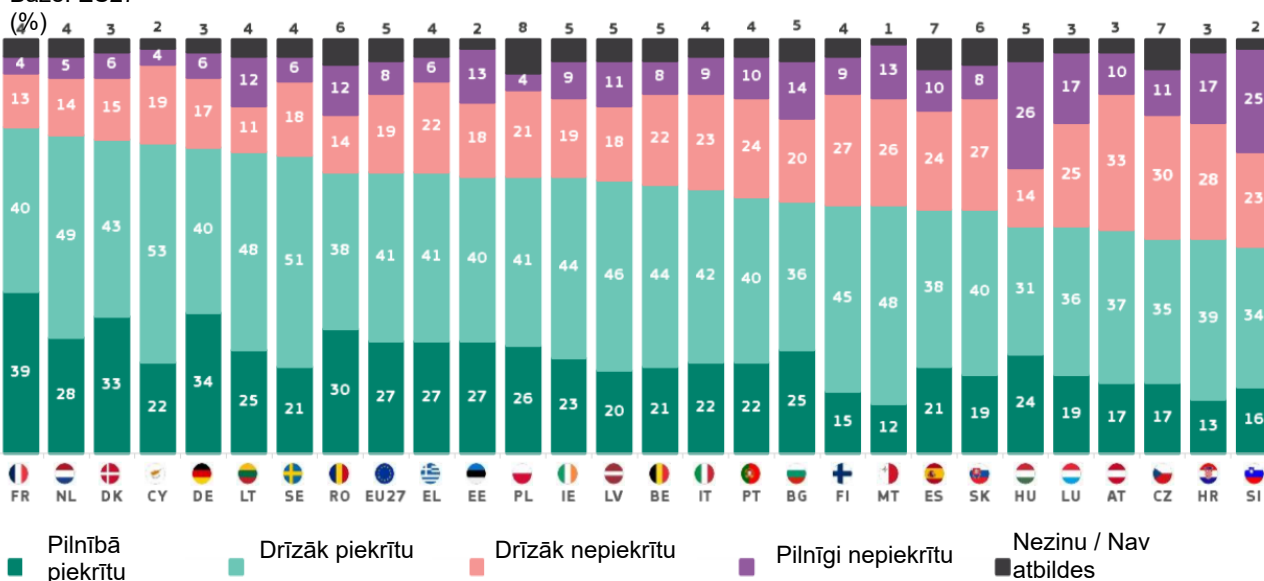
Šis uzskats bez izņēmuma attiecas uz visām dalībvalstīm. Lielākajā daļā valstu vairāk nekā divas trešdaļas respondentu uzskata, ka viņu valsts drošība ir apdraudēta. Vairākos gadījumos šī proporcija sasniedz vai pārsniedz 75%. Jo īpaši, daudzās valstīs ceturtdaļa vai pat trešdaļa iedzīvotāju saka, ka viņi "stingri piekrīt" šim viedoklim. Šāds izteikts bažu līmenis norāda, ka nedrošības sajūta nav virspusēja, bet dziļi iesakņojusies.

Lai gan šis uzskats ir plaši izplatīts visā Eiropā, tā intensitāte dažādās valstīs ievērojami atšķiras. Vislielākās bažas rada Francija: 80 % respondentu uzskata, ka valsts drošība ir apdraudēta, tostarp 39 %, kuri "pilnībā piekrīt". Vācija cieši seko līdzi, un 75 % (tostarp 34 %, kuri "pilnībā piekrīt"). Jāatzīmē, ka šīs divas valstis, neraugoties uz to, ka tās nav ģeopolitiskās spriedzes frontes līnijā ar Krieviju, rada vislielākās bažas. Tas, visticamāk, atspoguļo iedzīvotāju intensitāti nesenajās valstu debatēs par aizsardzības suverenitāti un militārajiem izdevumiem, kas pēdējos gados ir bijušas īpaši nozīmīgas.

Dānija ieņem trešo vietu, un 77 % respondentu pauž bažas, tostarp viena trešdaļa respondentu pauž stingru piekrišanu. Šo rezultātu varētu izskaidrot ar tūlītējo politisko kontekstu: Aptauja tika veikta tikai dažas dienas pēc ASV. Prezidents publiski pauda vēlmi, lai Grenlande, Dānijas teritorija, nonāktu ASV kontrolē. Citas visvairāk skartās valstis ir Nīderlande (77 %), Kipra (75 %) un Lietuva (73 %). Arī Baltijas valstīs kopumā, Igaunijā (67 %)

jautājums. Ņemot vērā pašreizējo starptautisko kontekstu, cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem? (**MŪSU VALSTS**) drošība ir apdraudēta

Bāze: ES27

un Latvijā (66 %) ir liels vairākums drošības

apdraudējumu, kas atbilst to ģeogrāfiskajam tuvumam Krievijai un vēsturiskajai pieredzei. Turpretī Slovēnijā (49 %), Horvātijā (51 %) un Čehijas Republikā (52 %) ir reģistrēts zemākais bažu līmenis. Tomēr pat šajās valstīs aptuveni puse respondentu joprojām uzskata, ka viņu valsts drošība ir apdraudēta, un tas liecina, ka ar drošību saistīta trauksme ir plaši izplatīta visā Eiropas Savienībā.

Uzskati par nedrošību valstī ir plaši izplatīti visās vecuma grupās un pa dzimumiem.

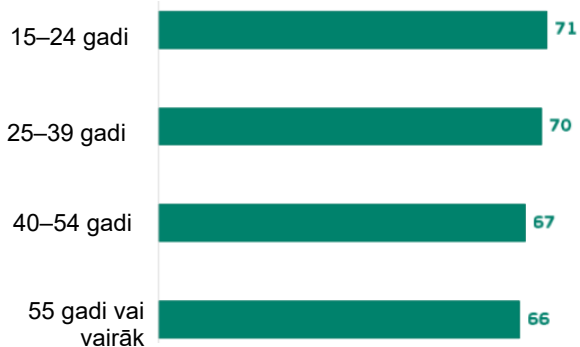
Lai gan sabiedriskās domas aptaujas bieži atklāj būtiskas sociāldemogrāfiskas plaisas, Eiropas iedzīvotāju vidū ir plaši izplatīts priekšstats par drošības apdraudējumiem viņu valstij. Apziņa, ka valsts ir apdraudēta, pārsniedz parastās vecuma un dzimuma atšķirības. Visās vecuma grupās ievērojams vairākums uzskata, ka viņu valsts drošība ir apdraudēta, un šis īpatsvars svārstās no 66 % 55 gadus vecu un vecāku iedzīvotāju vidū līdz 71 % 15–24 gadus vecu iedzīvotāju vidū. Piecu procentpunktu atšķirība starp jaunākajām un vecākajām vecuma grupām ir ievērojami neliela, kas liecina par plašu vienprātību, kas vērojama vairākās paaudzēs. Tāpat arī dzimumu nevienlīdzība ir neliela: 65 % vīriešu un 70 % sieviešu piekrīt, ka viņu valsts drošība ir apdraudēta.

jautājums. Ņemot vērā pašreizējo starptautisko kontekstu, cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

(MŪSU VALSTS) drošība ir apdraudēta

Bāze: ES-27 (%)

Kopā "Piekrītu"

Sadalījums pēc dzimuma**Sadalījums pēc vecuma**

2.2. Uzticēšanās līmenis ES, lai stiprinātu drošību un aizsardzību Eiropā

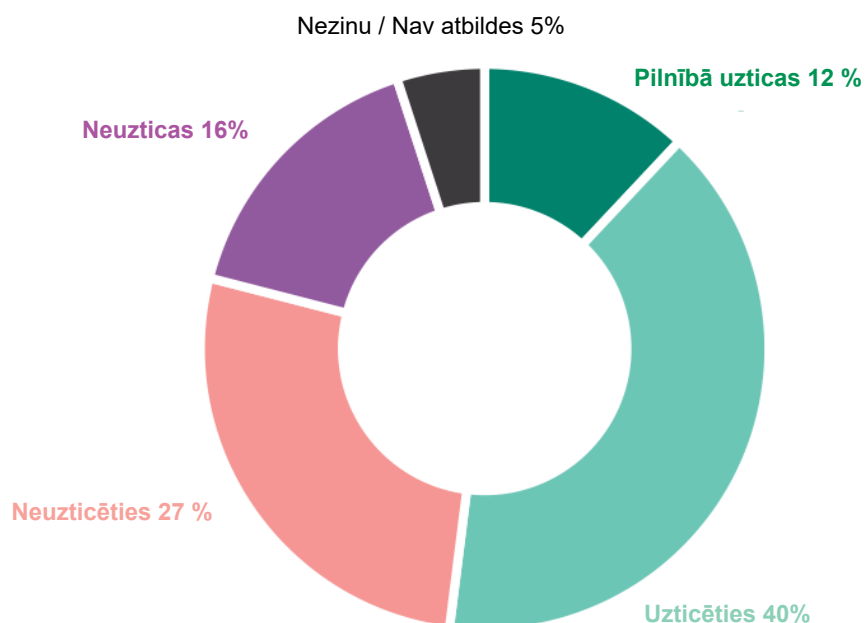
Lielākā daļa eiropiešu uzticas ES drošības un aizsardzības stiprināšanai.

Neliels vairākums eiropiešu (52 %) pauž uzticēšanos Eiropas Savienības spējai stiprināt drošību un aizsardzību, tostarp 12 %, kas tai pilnībā uzticas, un 40 %, kas tai parasti uzticas.

Šis uzticības līmenis ir īpaši ievērojams, ņemot vērā to, ka aizsardzība un drošība tradicionāli ir bijušas valstu suverenitātes jomas. Tomēr viedokļi joprojām ir atšķirīgi: 43 % respondentu pauž neuzticību (27 % parasti neuzticas, 16 % neuzticas nemaz), savukārt 5 % nevar paust viedokli.

Cik lielā mērā jūs uzticiaties Eiropas Savienībai, lai stiprinātu drošību un aizsardzību Eiropā un labāk aizsargātu tās iedzīvotājus?

Bāze: ES-27 (%)

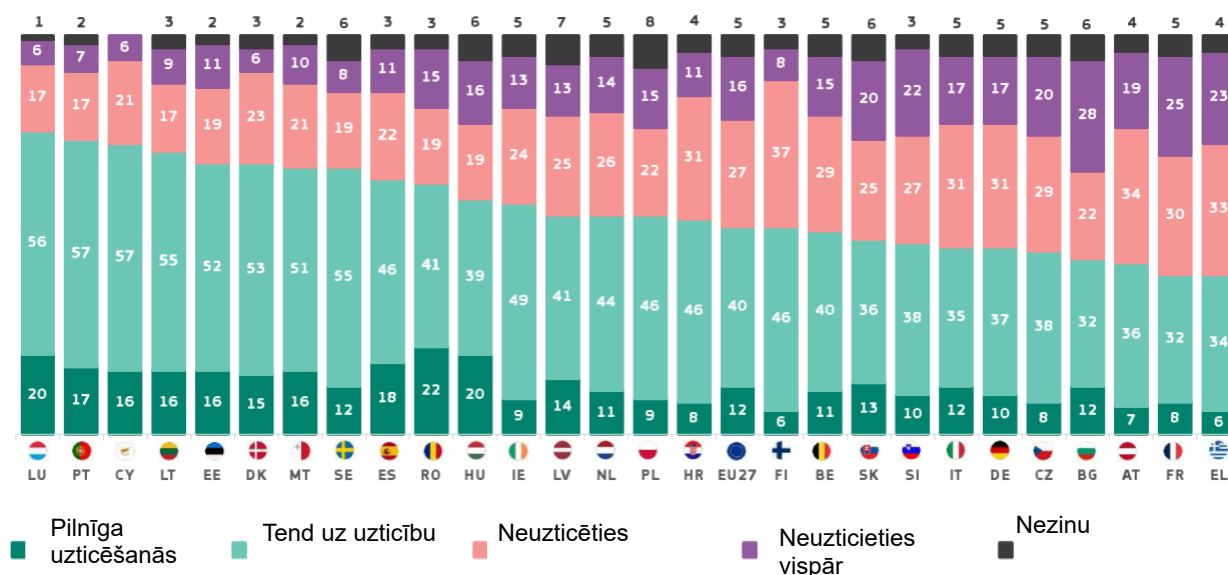
Eiropas Savienība aizsardzības un kosmosa jomā: Eiropas iedzīvotāju uztvere un cerības

Lai gan lielākā daļa dalībvalstu uzticas ES drošības un aizsardzības stiprināšanai, uzticēšanās līmenis ES ir salīdzinoši zemāks "5 trijās lielākajās valstīs: Vācija, Francija un Itālija"

Uzticēšanās ES spējai stiprināt drošību un aizsardzību dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķiras — no 76 % Luksemburgā līdz 40 % Francijā un Grieķijā. Spektra augšējā daļā visaugstākais uzticības līmenis ir Luksemburgā (76 %), Portugālē (74 %), Kiprā (73 %) un Lietuvā (71 %), kam seko Dānija un Igaunija (abās 68 %), kā arī Malta un Zviedrija (abās 67 %). Turpretī Francijā un Grieķijā (abās 40 %), Austrijā (43 %), Bulgārijā (44 %), Čehijas Republikā (46 %), Itālijā (47 %) un Vācijā (47 %) ir reģistrēts zemākais uzticēšanās līmenis. Pārbaudot šos rezultātus pēc valstu lieluma, atklājas ievērojama tendence. Izņemot Spāniju (kur uzticība sasniedz 64 %), tā galvenokārt ir mazākas vai vidējas valstis, kurās iedzīvotāji pauž vislielāko uzticēšanos ES rīcībai drošības un aizsardzības jomā. Visspilgtāk ir tas, ka visās trijās lielākajās Eiropas Savienības dalībvalstīs pēc iedzīvotāju skaita uzticības līmenis ir zemāks par 50 %: Vācija (47 %), Francija (40 %) un Itālija (47 %).

Cik lielā mērā jūs uzticiaties Eiropas Savienībai, lai stiprinātu drošību un aizsardzību Eiropā un labāk aizsargātu tās iedzīvotājus?

Bāze: ES27 (%)

Eiropas Savienība aizsardzības un kosmosa jomā: Eiropas iedzīvotāju uztvere un cerības

Jaunāko paaudžu vidū ir lielāka uzticēšanās ES drošībai un aizsardzībai, un dzimumu atšķirības ir nelielas.

Uzticēšanās Eiropas Savienības spējai stiprināt drošību un aizsardzību liecina par salīdzinoši nelielām atšķirībām starp dzimumiem: 54 % vīriešu un 50 % sieviešu pauž pārliecību. Šī četru punktu atšķirība liecina, ka attieksme pret ES rīcību kopumā ir konsekventa starp dzimumiem.

Vecuma atšķirības ir nedaudz pamanāmākas, lai gan tās joprojām ir mērenas. 61 % jauniešu vecumā no 15 līdz 24 gadiem uzticas ES šajos jautājumos. Līdz ar vecumu šis īpatsvars pakāpeniski samazinās: 54 % vecuma grupā no 25 līdz 39 gadiem, 50 % vecuma grupā no 40 līdz 54 gadiem un 49 % vecuma grupā no 55 gadiem.

Cik lielā mērā jūs uzticiaties Eiropas Savienībai, lai stiprinātu drošību un aizsardzību Eiropā un labāk aizsargātu tās iedzīvotājus?

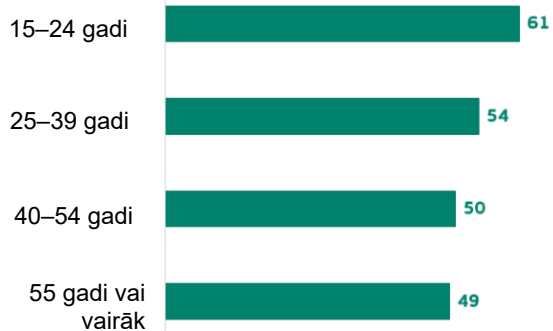
Bāze: ES-27 (%)

**Kopā
"Uzticēšanās"**

Sadalījums pēc dzimuma

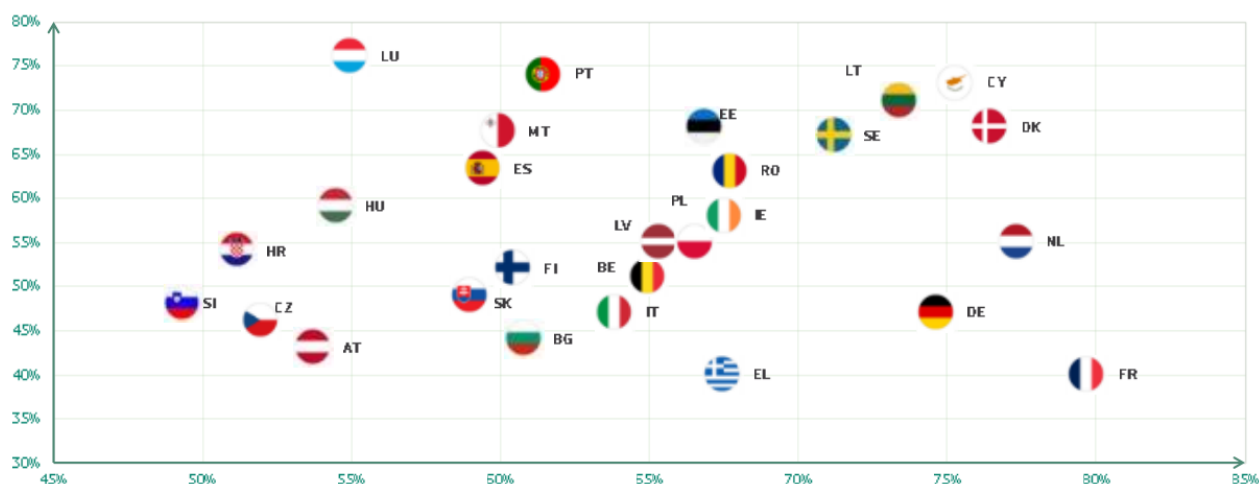
Sadalījums pēc vecuma

Valstu draudu uztvere un uzticēšanās ES ne vienmēr iet roku rokā starp dalībvalstīm.

Pārbaudot, kā dalībvalstis ir sadalītas divās dimensijās (valsts draudu uztvere un uzticēšanās ES spējai risināt drošības problēmas), parādās četri atšķirīgi modeļi. Dažās valstīs augstu uztverto apdraudējumu apvieno ar spēcīgu uzticēšanos ES. Izcili piemēri ir divas Baltijas valstis – Igaunija un Lietuva: mazās valstis, kas ir tieši pakļautas frontes līnijai attiecībā pret Krieviju, tomēr saglabā lielu uzticēšanos Eiropas līmeņa reakcijai. Dānijā un Zviedrijā ir līdzīga tendence kā Rumānijā, kurai ir gara robeža ar Ukrainu. Šādos gadījumos šķiet, ka ģeogrāfiskais tuvums konfliktam drīzāk stiprina, nevis mazina uzticēšanos kolektīvai rīcībai. Savukārt vairākās Centrāleiropas un Balkānu valstīs nav ne akūtu draudu uztveres, ne īpašas uzticēšanās ES. Slovēnija, Horvātija, Čehijas Republika un Austrija ietilpst šajā kategorijā, norādot uz salīdzinoši zemiem līmeņiem abās dimensijās. Starp šiem diviem poliem izceļas divi kontrastējoši profili. Luksemburga, Portugāle, Malta un Spānija pauž stingru pārliecību par ES rīcību, neraugoties uz to, ka tās ir salīdzinoši mazāk pakļautas tūlītējiem drošības riskiem. Turpretī Nīderlandē, Vācijā un Francijā ir vērojama apgriezta tendence: augsta apdraudējuma uztvere apvienojumā ar zemu uzticēšanos ES spējai reaģēt. Šai pēdējai grupai jāpievērš īpaša uzmanība. Vispilnīgākais piemērs ir Francija: ar augstāko uztverto draudu līmeni (79 %) un zemāko uzticēšanos ES (40 %) valstī ir gandrīz 40 procentpunktu atšķirība starp trauksmi par drošību un institucionālo uzticēšanos. Šie modeļi liecina, ka uzticēšanās ES drošības jautājumos šķiet mazāk atkarīga no uztverto apdraudējumu intensitātes nekā no katras dalībvalsts esošajām spējām autonomi reaģēt aizsardzības jomā, un uzticēšanās mēdz būt lielāka, ja respondenta valstij alternatīvi drošības pasākumi ir ierobežotāki.

Uzticēšanās līmenis Eiropas Savienībai, lai stiprinātu drošību un aizsardzību Eiropā

Piekrišanas pakāpe apgalvojumam, ka valsts drošība ir apdraudēta

2.3. Uzskati par ES investīcijām aizsardzībā

Aptuveni trešdaļa eiropiešu apgalvo, ka ES (32 %) vai viņu valsts (34 %) pietiekami neiegulda aizsardzībā un drošībā. Turpretī tikai attiecīgi 14 % un 17 % uzskata, ka tas iegulda pārāk daudz.

Kad eiropieši tiek aicināti novērtēt pašreizējo investīciju līmeni aizsardzībā un drošībā, viņi pauž kopumā līdzīgus viedokļus gan par ES, gan valstu izdevumiem. Ievērojams mazākums (aptuveni viena trešdaļa) uzskata, ka ieguldījumu līmenis ir nepietiekams: 32 % apgalvo, ka ES neveic pietiekamus ieguldījumus, savukārt 34 % apgalvo, ka to pašu dara viņu pašu valsts. Šis novērtējums ievērojami pārsniedz to personu īpatnību, kuras uzskata, ka tēriņi ir pārmērīgi, proti, tikai 14 % ES un 17 % valstu budžetiem. Tomēr abos gadījumos daudzveidīgs uzskats ir tāds, ka pašreizējais ieguldījumu līmenis ir atbilstošs. Aptuveni 42 % eiropiešu uzskata, ka ES iegulda pareizo summu aizsardzībā un drošībā, savukārt 39 % uzskata, ka tas attiecas uz viņu pašu valsts izdevumiem. Atlikušie 12 % (ES) un 10 % (valsts) nav paiduši viedokli par šo jautājumu.

jautājums. Kā, domājot par publisko izdevumu pašreizējo līmeni, jūs novērtētu ieguldījumu līmeni, ko katrs no turpmāk minētajiem veidiem ir veicis aizsardzības un drošības programmās?

Bāze: ES-27 (%)

Eiropas Savienība

(MŪSU VALSTS)

■ Tā neiegulda pietiekami daudz ■ Tas iegulda par pareizo summu ■ Tas iegulda pārāk daudz ■ Nezinu / nav atbildes

Valstu uzskati ievērojami atšķiras, proti, Francija atrodas augstākajā pozīcijā (43 %) un Slovēnija — zemākajā pozīcijā (23 %), apgalvojot, ka ES neveic pietiekamus ieguldījumus aizsardzībā.

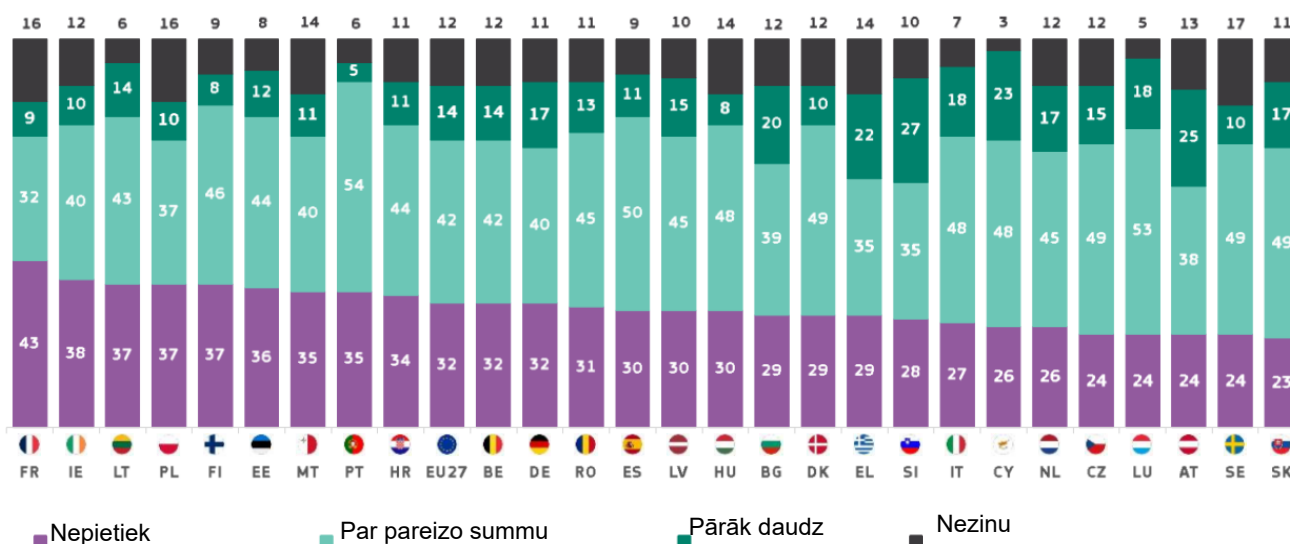
ES aizsardzības investīciju novērtējumi dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķiras, un to īpatsvars, kas norāda, ka ES neveic pietiekamas investīcijas, svārstās no 23 % Slovēnijā līdz 43 % Francijā.

Tomēr visās dalībvalstīs bez izņēmuma to dalībvalstu skaits, kuras uzskata, ka ES ieguldījumi ir nepietiekami, pastāvīgi pārsniedz to dalībvalstu skaitu, kuras uzskata, ka izdevumi ir pārmērīgi. Pat valstīs, kurās pieprasījums pēc lielākiem ieguldījumiem ir viszemākais, piemēram, Slovēnijā (23 % “nepietiekami” salīdzinājumā ar 17 % “pārāk daudz”) vai Austrijā (24 % salīdzinājumā ar 25 %), viedokļu līdzsvars drīzāk ir vērsts uz nepietiekamiem, nevis pārmērīgiem izdevumiem.

3. jautājums. Kā, domājot par publisko izdevumu pašreizējo līmeni, jūs novērtētu ieguldījumu līmeni, ko katrs no turpmāk minētajiem veidiem ir veicis aizsardzības un drošības programmās?

Eiropas Savienība

Bāze: ES-27 (%)

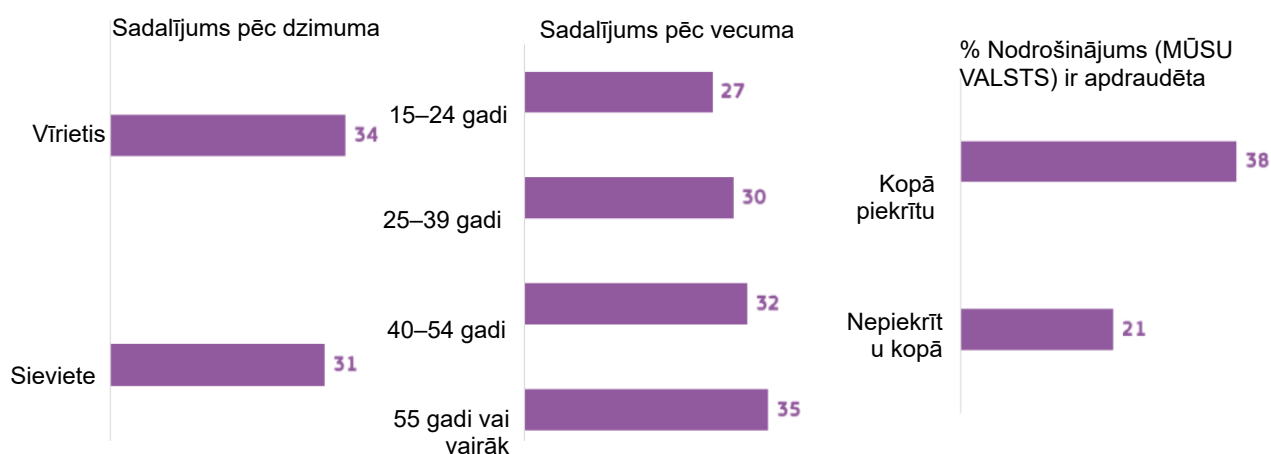
Tie, kas jūtas apdraudēti, un gados vecāki respondenti biežāk apgalvo, ka ES nepietiekami iegulda aizsardzībā.

Uzskats, ka ES aizsardzības izdevumi ir nepietiekami, liecina par nelielām atšķirībām atkarībā no dzimuma, proti, vīrieši (34 %) un sievietes (31 %) sniedz kopumā līdzīgus novērtējumus. Vecuma atšķirības ir izteiktākas: pieprasījums pēc lielākiem ieguldījumiem pakāpeniski pieaug no 27 % vecuma grupā no 15 līdz 24 gadiem līdz 35 % vecuma grupā no 55 gadiem. Tas ir interesants kontrasts ar uzticēšanās modeļiem, kur jaunākie eiropieši izrādīja lielāku uzticēšanos ES aizsardzības spējām. Nav pārsteigums, ka respondenta valsts uztvere par drošības apdraudējumiem spēcīgi ietekmē viedokļus par ieguldījumu pietiekamību. No tiem, kuri uzskata, ka viņu valsts drošība ir apdraudēta, 38 % apgalvo, ka ES neveic pietiekamus ieguldījumus, salīdzinot ar tikai 21 % no tiem, kuri nepiekrīt šim novērtējumam. Šī 17 procentpunktu atšķirība atspoguļo loģisku saikni starp uztverto neaizsargātību un atbalstu lielākiem aizsardzības izdevumiem.

jautājums. Kā, domājot par publisko izdevumu pašreizējo līmeni, jūs novērtētu ieguldījumu līmeni, ko katrs no turpmāk minētajiem veidiem ir veicis aizsardzības un drošības programmās?

Bāze: ES-27 (%)

Eiropas Savienība

3. Eiropas kosmosa politika: ietekme un prioritātes

3.1. ES kosmosa programmu paredzamā ietekme uz ekonomiku un ikdienas dzīvi

Kopumā eiropiešiem ir tendence ES kosmosa programmu ietekmi ekonomiskā ziņā atzīt spēcīgāk nekā savā ikdienas pieredzē.

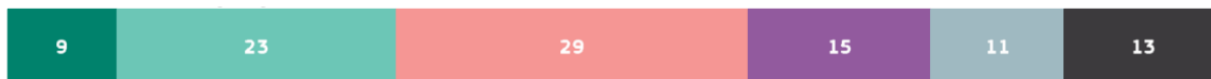
Atbildot uz jautājumu par tādu ES kosmosa programmu kā Galileo/EGNOS, Copernicus un IRIS 2 ietekmi, 45 % respondentu uzskata, ka šīm programmām ir būtiska ietekme uz Eiropas ekonomiku (13 % uzskata, ka tām ir "ļoti svarīga ietekme", un 32 % uzskata, ka tām ir "diezgan svarīga ietekme"). Turpretī tikai 32 % uzskata, ka tiem ir būtiska ietekme uz ES iedzīvotāju ikdienas dzīvi (9 % ir "ļoti svarīgi" un 23 % ir "diezgan svarīgi"). Aptauja liecina par atvienošanos: lai gan daudzi uzskata, ka ES kosmosa programmas ir svarīgas Eiropas ekonomikai un globālajam stāvoklim, mazāk cilvēku konstatē taustāmu ietekmi uz ikdienas dzīvi un tiešus ieguvumus lietotājiem.

Q4 Cik lielā mērā, jūsu prātā, Eiropas Savienības kosmosa programmas, piemēram, Galileo/EGNOS, Copernicus un IRIS2, ietekmē...?

Eiropas ekonomika

ES iedzīvotāju ikdienas dzīve

■ Ļoti svarīga ietekme

■ Diezgan ierobežota ietekme

■ Neesmu dzirdējis par šīm programmām

■ Diezgan nozīmīga ietekme

■ Nekādas ietekmes

■ Nezinu / Nav atbildes

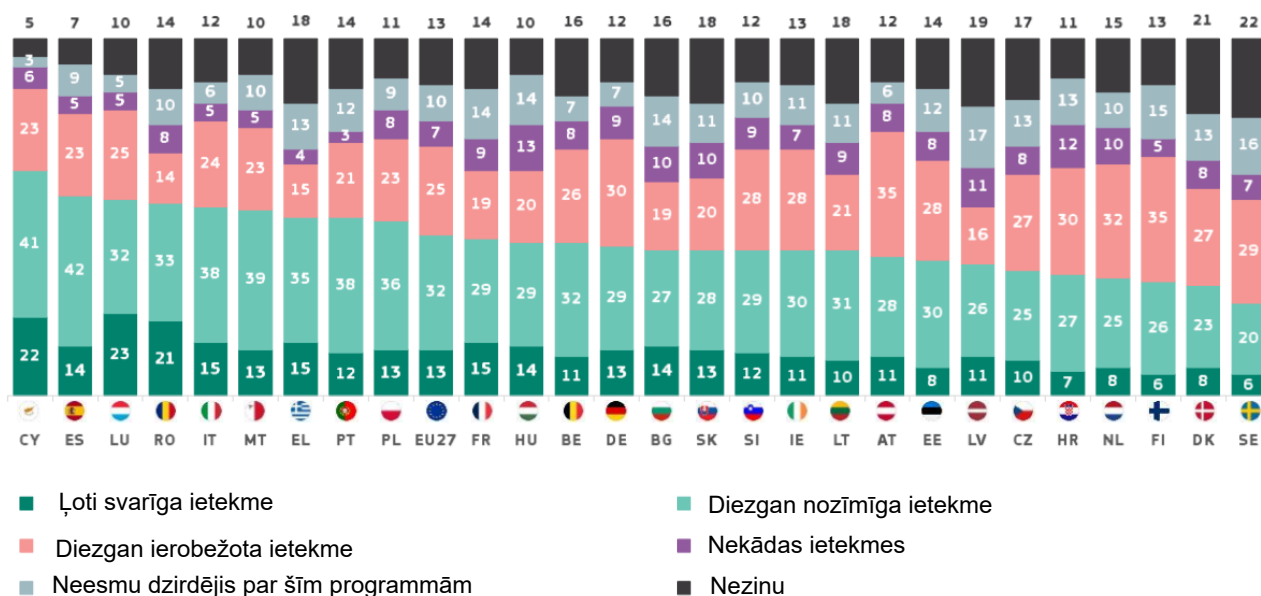
Eiropas Savienība aizsardzības un kosmosa jomā: Eiropas iedzīvotāju uztvere un cerības

Tomēr šie uzskati dažādās valstīs ievērojami atšķiras: priekšstats par ekonomisko ietekmi svārstās no 63 % Kiprā līdz tikai 26 % Zviedrijā

Tas liecina, ka viedokļi visā ES nebūt nav vienādi. Tas, cik pamanāmas un jēgpilnas ir ES kosmosa programmas, var būt atkarīgs no valsts konteksta, tostarp no tā, cik labi šīs programmas ir zināmas, cik lielā mērā tās tiek publiski apspriestas un cik lielā mērā iedzīvotāji uzticas ES rīcībai. Faktiski šķiet, ka pastāv korelācija starp uzticēšanos ES aizsardzības un drošības jomā un uzskatu, ka ES kosmosa programmas sniedz labumu ekonomikai: Kiprā 73 % respondentu apgalvo, ka uzticas ES drošības un aizsardzības stiprināšanai Eiropā, un 63 % uzskata, ka ES kosmosa programmām ir spēcīga ekonomiskā ietekme, savukārt Austrijā šis rādītājs ir zemāks (43 % uzticas un 39 % ir spēcīga ekonomiskā ietekme).

Q4 Cik lielā mērā, jūsuprāt, Eiropas Savienības kosmosa programmas, piemēram, Galileo/EGNOS, Copernicus un IRIS2, ietekmē...? **Eiropas ekonomika**

Bāze: ES-27 (%)

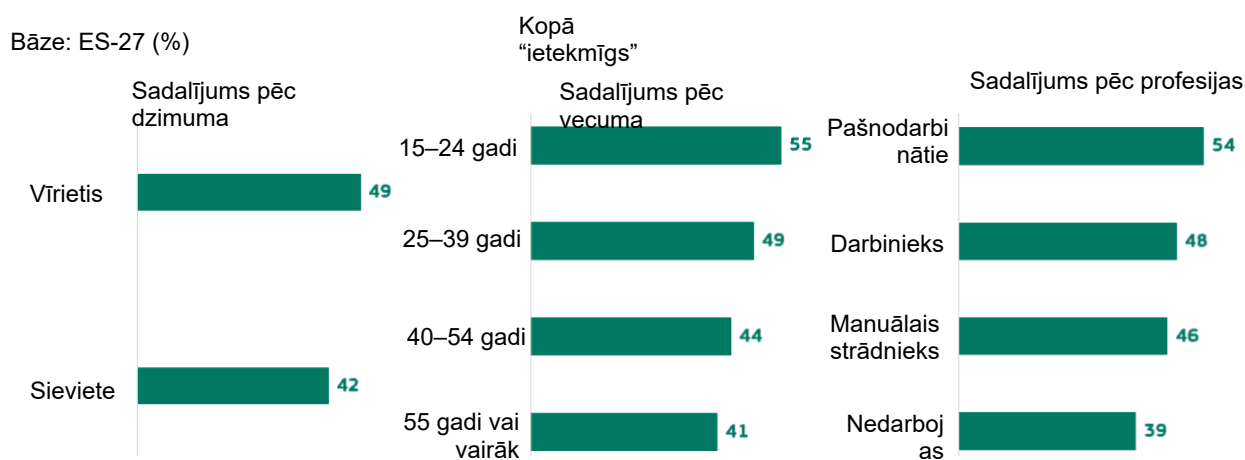

Eiropas Savienība aizsardzības un kosmosa jomā: Eiropas iedzīvotāju uztvere un cerības

Gados jaunāki respondenti, vīrieši un nodarbināti iedzīvotāji biežāk uzskata ES kosmosa programmas par ekonomiski ietekmīgām

Sociāldemogrāfiskās atšķirības parādās arī ekonomiskās ietekmes atzīšanā. Kopumā ES27 55 % iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 24 gadiem uzskata, ka ietekme uz ekonomiku ir svarīga, salīdzinot ar 41 % iedzīvotāju vecumā no 55 gadiem. Arī vīrieši biežāk nekā sievietes ziņo par būtisku ekonomisko ietekmi (49 % salīdzinājumā ar 42 %). Pēc profesijas ekonomiskās ietekmes uztvere ir visaugstākā pašnodarbināto (54 %) un darba ņēmēju (48 %) vidū, bet zemāka — fiziska darba strādnieku (46 %) un nestrādājošo (39 %) vidū.

Q4 Cik lielā mērā, jūsuprāt, Eiropas Savienības kosmosa programmas, piemēram, Galileo/EGNOS, Copernicus un IRIS2, ietekmē...? **Eiropas ekonomika**

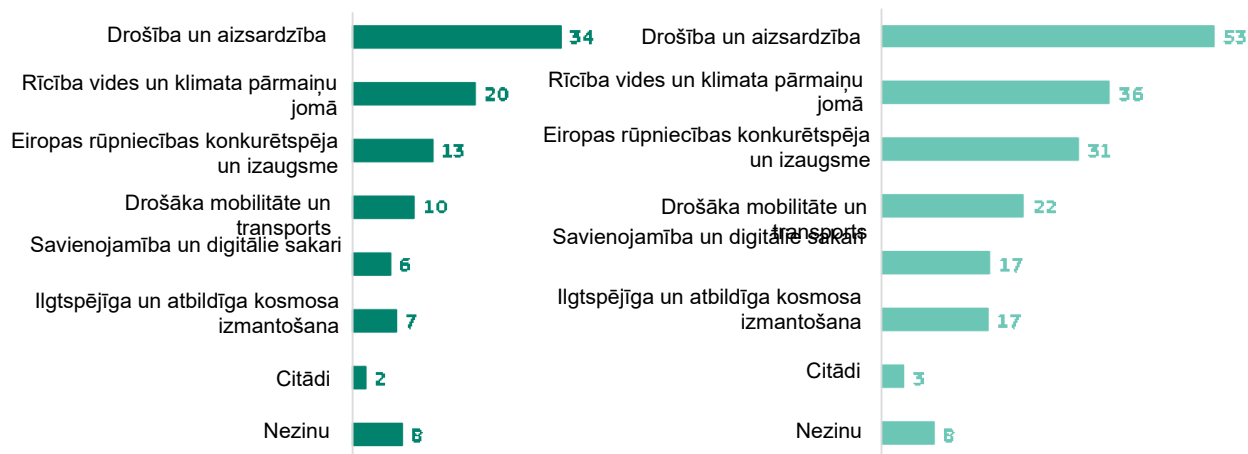
3.2. Eiropas kosmosa politika: ietekme un prioritātes

Kad eiropieši tiek aicināti raudzīties nākotnē un noteikt, kas būtu jānosaka par prioritāti ES kosmosa politikā un programmās, drošība un aizsardzība nepārprotami kļūst par vadošo jomu.

Drošība un aizsardzība nepārprotami ir pirmajā vietā: 34 % respondentu to min kā savu galveno prioritāti ("pirmkārt"), apsteidzot rīcību vides un klimata jomā (20 %), rūpniecības konkurētspēju un izaugsmi (13 %) un drošāku mobilitāti un transportu (10 %). Šī hierarhija kļūst vēl izteiktāka, ja ņem vērā kumulatīvo rādītāju ("Kopā"), kas apvieno abas respondentu sniegtās atbildes: 53 % kā prioritāti min drošību un aizsardzību salīdzinājumā ar 36 % vides un klimata pārmaiņu jomā un 31 % konkurētspējas un rūpniecības izaugsmes jomā. Tādējādi rezultāti nostāda drošību un aizsardzību ne tikai kā visbiežāk minēto pirmo prioritāti, bet arī kā visplašāk kopīgo prioritāti kopumā. Tāpēc šis spēcīgais uzsvārs uz drošību un aizsardzību, šķiet, ir cieši saistīts ar plašāku nedrošības sajūtu, kas konstatēta šajā Eiropas zibensaptaujā, kurā lielākā daļa eiropiešu pauž bažas par savas valsts drošību un vairāk nekā divas trešdaļas piekrīt, ka viņu valsts drošība ir apdraudēta.

jautājums. Raugoties nākotnē, kurai no turpmāk minētajām jomām vajadzētu būt Eiropas Savienības kosmosa politikas un programmu prioritātei? Pirmkārt? Un tad?

Bāze - ES27 (%)

Piezīmes

(Pjērs Dieumegards)

T šeit ir XY diagramma, atšķirībā no lielākās daļas Eiropas iedzīvotāju ziņojumu. Tas ir labi, jo jūs varat redzēt viedokļu dažādību Eiropas Savienības iedzīvotāju vidū.

4. Tehniskās specifikācijas

No 2026. gada 5. līdz 12. janvārim Demoskopija pēc Eiropas Komisijas pieprasījuma ar Aizsardzības rūpniecības un kosmosa ģenerāldirektorāta (06 DEFIS) starpniecību veica Eiropas Komisijas ziņojumu Nr. 574. Tā ir vispārēja sabiedrības aptauja, ko koordinē Komunikācijas ģenerāldirektorāta Sabiedriskās domas un pilsoņu iesaistes nodaļa.

Eiropas Komisijas ziņojuma S74 aptver ES pilsoņus, kas dzīvo kādā no 27 Eiropas Savienības dalībvalstīm un ir 15 gadus veci vai vecāki. Lielākajās dalībvalstīs tika veiktas aptuveni 1000 intervijas un mazākās dalībvalstīs (Luksemburgā, Kiprā, Maltā) — aptuveni 500 intervijas. Kopumā tika pabeigtas 27 292 intervijas.

Visas intervijas tika veiktas, izmantojot datorizētas intervijas tīmeklī (CAWI), izmantojot Demoscopy tiešsaistes paneļus. Respondenti tika atlasīti no šīm tiešsaistes piekļuves paneļdiskusijām, iepriekš darbā pieņemto personu grupām, kuras ir piekritušas piedalīties pētniecībā. Paraugu ņemšanas kvota tika noteikta, pamatojoties uz vecumu (15–24 gadus veci, 25–39 gadus veci, 40–54 gadus veci, 55 gadus veci un vecāki), dzimumu (vīrieši/sievietes), ģeogrāfisko reģionu (pamatojoties uz NUTS 1 vai NUTS 2 atkarībā no valsts lieluma) un izglītības līmeni (iegūstot izglītību, pārtraucot pilna laika izglītību 15 gadu vecumā vai agrāk, 16–19 gadu vecumā vai vēlāk).

Statistiskais svēruma ir piemērots, lai koriģētu

galīgie rezultāti precīzi atspoguļo mērķa populācijas patieso sastāvu.

Interviju skaits pa valstīm:

ES	ES	27292	LV	Latvija	1018
BE	Beļģija	1166	LT	Lietuva	1007
BG	Bulgārija	1001	LU	Luksemburga	536
CZ	Čehijas Republika	1053	HU	Ungārija	1117
DK	Dānija	1042	MT	Malta	505
DE	Vācija	1098	NL	Nīderlande	1202
EE	Igaunija	1018	AT	Austrija	1000
IE	Īrijas Republika	1167	PL	Polija	1001
EL	Grieķija	1094	PT	Portugāle	1183
ES	Spānija	1028	RO	Rumānija	1001
FR	Francija	1028	SI	Slovēnija	1004
HR	Horvātija	1002	SK	Slovākija	1099
IT	Itālija	1007	FI	Somija	1202
CY	Kipra	513	SE	Zviedrija	1200

neapstrādātos skaitļus katrā dalībvalstī, nodrošinot, ka

Kļūdas robeža

Apsekojumu rezultātiem piemēro paraugu ņemšanas pielaides. "Kļūdas robeža" izsaka neskaidrību par apsekojuma rezultātu (vai pārliecību par to). Parasti, jo vairāk interviju (izlases lielums), jo mazāka ir kļūdas robeža. Izlasē, kuras lielums ir 1000, kļūdas robeža nepārsniedz 3,1 procentpunktu, un izlasē, kuras lielums ir 1500, kļūdas robeža nepārsniedz 2,5 procentpunktus.

Statistikās robežas paraugu ņemšanas pielaižu dēļ
(ar 95 % ticamību)

	dažādi paraugu lielumi ir rindās			dažādi novērotie rezultāti ir norādīti slejās			
	5 %	10 %	25 %	50 %	75 %	90 %	95 %
n=50	± 6,0	± 8,3	± 12,0	± 13,9	± 12,0	± 8,3	± 6,0
n=100	± 4,3	± 5,9	± 8,5	± 9,8	± 8,5	± 5,9	± 4,3
n=200	± 3,0	± 4,2	± 6,0	± 6,9	± 6,0	± 4,2	± 3,0
n=500	± 1,9	± 2,6	± 3,8	± 4,4	± 3,8	± 2,6	± 1,9
n=1000	± 1,4	± 1,9	± 2,7	± 3,1	± 2,7	± 1,9	± 1,4
n=1500	± 1,1	± 1,5	± 2,2	± 2,5	± 2,2	± 1,5	± 1,1
n=2000	± 1,0	± 1,3	± 1,9	± 2,2	± 1,9	± 1,3	± 1,0

5. Anketa

JAUNUMS

jautājums. Ņemot vērā pašreizējo starptautisko kontekstu, cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

(viena ANSWER līnija)

	Pilnībā piekrītu	Drīzāk piekrītu	Drīzāk nepiekrītu	Pilnīgi nepiekrītu	Nezinu / Nav atbildes!
(MŪSU VALSTS) drošība ir apdraudēta	1	2	3	4	9
Mana personīgā drošība ir apdraudēta	1	2	3	4	9

JAUNUMS

Cik lielā mērā jūs uzticiaties Eiropas Savienībai, lai stiprinātu drošību un aizsardzību Eiropā un labāk aizsargātu tās iedzīvotājus?

(iespējams viens aksesuārs)

Pilnīga uzticēšanās	1
Tend uz uzticību	2
Neuzticēties	3
Neuzticieties vispār	4
Nezinu / nav atbildes	99

(Nav jāizlasa)

JAUNUMS

jautājums. Kā, domājot par publisko izdevumu pašreizējo līmeni, jūs novērtētu ieguldījumu līmeni, ko katrs no turpmāk minētajiem veidiem ir veicis aizsardzības un drošības programmās?

(viena ANSWER līnija)

	Nepietiek	Par pareizo summu	Pārāk daudz	Nezinu / Nav atbildes!
Eiropas Savienība	1	2	3	9
(MŪSU VALSTS)	1	2	3	9

JAUNUMS

Q4 Cik lielā mērā, jūsuprāt, Eiropas Savienības kosmosa programmas, piemēram, Galileo/EGNOS, Copernicus un IRIS 2, ietekmē...?

(viena ANSWER līnija)

	Ļoti svarīga ietekme	Diezgan nozīmīga ietekme	Diezgan ierobežota ietekme	Nekādas ietekmes	Neesmu dzirdējis par šīm programmām	Nezinu / nav atbildes
1) Eiropas ekonomika	1	2	3	4	5	9
2) ES pilsoņu ikdienas dzīve	1	2	3	4	5	9

JAUNUMS

jautājums. Raugoties nākotnē, kurai no turpmāk minētajām jomām vajadzētu būt Eiropas Savienības kosmosa politikas un programmu prioritātei? Pirmkārt? Un tad?

(RANDOMIZĒTAS POZĪCIJAS – IZSLĒGTS abiem variantiem)

Rīcība vides un klimata pārmaiņu jomā	1
Drošāka mobilitāte un transports	2
Savienojamība un digitālie sakari	3
Drošība un aizsardzība	4
Eiropas rūpniecības konkurētspēja un izaugsme	5
Ilgtermiņa un atbildīga kosmosa izmantošana	6
Citādi	97
Nezinu / nav atbildes	99